

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul disciplinar

F.02.O.011 DESEN CONSTRUCTIV – TONAL

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

14.04 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatomintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV.	Administrarea disciplinei.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	9
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar „**Desen constructiv-tonal**” este un document normativ ce face parte din Componenta fundamentală la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 45 de ore constituie contact direct și 15 de ore – studiul individual. Se studiază în anul I, semestrul II de studii. Evaluarea finală - examen. Disciplina este prevăzută pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestei discipline este *studiul mulajelor din ghips (detaliile capului uman)*. Disciplina „**Desen constructiv-tonal**” urmărește o conștientizare a necesității studiului academic în educația creativității artistico-plastice al viitorului pictor. Studiarea disciplinei „**Desen constructiv-tonal**” contribuie la formarea competențelor profesionale de reprezentare practică a mulajelor din ghips (detaliile capului uman).

Scopul disciplinei este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de: rezolvare compozițională, respectare a proporțiilor mulajelor din ghips, aplicare a cunoștințelor de anatomie plastică, perspectivă aeriană și liniară, respectare a legităților de clarobscur. Disciplina „**Desen constructiv-tonal**” propune elevului studierea principiilor academice de analiză și realizare a unui desen, aplicând noțiunile de perspectivă, volum, spațiu.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studierea disciplinei „**Desen constructiv-tonal**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în unitățile de învățare prevăzute la disciplinele: F.01.O.009 Desen constructiv-liniar.

Disciplina „**Desen constructiv-tonal**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: *Pictură - tehnici de reprezentare*, *Tehnica picturii în ulei - natura statică*, *Tehnologia picturii în ulei*, *Studiul culorii - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul II*, și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Stăpânirea desenului este una din principalele condiții pe care viitorul pictor trebuie să o posede înainte de a avea oportunități de a crea, a evalua și a produce/crea valori. Disciplina „**Desen constructiv-tonal**” înzestrează elevul cu abilități de stăpânire a modalităților de aplicare a limbajului grafic, ce pot fi aplicate în procesul studierii și realizării desenelor mulajelor din ghips (detaliile capului uman). Pentru un viitor pictor este necesară studierea aprofundată a

desenului în contextul cunoașterii, analizei și executării unui desen valoric. Aceasta și determină scopul disciplinei date, precum și valoarea ei educativă. Cunoașterea elementelor de expresie specifice desenului și a modalităților de aplicare a lor la desenarea detaliilor capului uman (mulaje din ghips) constituie obiectivele studiului. Curriculumul disciplinar „**Desen constructiv-tonal**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice în realizarea unui desen constructiv-tonal. Aplicarea lor în realizarea desenelor detaliilor capului uman (mulaje din ghips) impune din partea îndrumătorului de artă plastică cunoștințe ample teoretice și experiență practică.

Studiul disciplinei „**Desen constructiv-tonal**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale și familiarizarea viitorilor specialiști în domeniul *Artei Plastice*, cu specializarea de *Pictor*, capacități de înțelegere profundă și de analiză a metodelor și procedeelelor în elaborarea și crearea unui desen al detaliilor capului uman (mulaje din ghips). Disciplina îl va ajuta pe elev să:

- realizeze corect un desen academic al naturii statice;
- analizeze profund desenul: rezolvarea compozițională, rezolvarea constructivă, aplicarea tehnicii potrivite;
- aplice metodele de elaborare și creare a unui desen al mulajelor din ghips.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul disciplinar vor fi necesare pentru studierea disciplinelor cu nivel de complexitate mai înalt: F.03.O.013 Desen - cap uman, ghips; F.03.O.014 Pictură - natura statică cu elemente din ghips.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS1. Reprezentarea plastică a capitelului, model ghips în desenul constructiv-tonal.
- CS2. Elaborarea plastică a detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David) în desen constructiv-tonal.
- CS3. Realizarea unui desen constructiv-tonal al măștii lui David.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică			
2	60	6	39	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Desen constructiv-tonal al capitelului, model ghips.	
<p>UC1. Reprezentarea plastică a capitelului, model ghips în desenul constructiv-tonal.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizarea spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ respectarea principiului de proporționalitate; ▪ aplicarea liniei pentru a reda forma. 	<p>1.1 Legități de organizarea spațiului plastic prin intermediul liniei, a capitelului, model ghips.</p> <p>1.2 Principiul de proporționalitate în modelarea constructiv-tonală a capitelului, model ghips.</p> <p>1.3 Reguli de modelarea valorică a capitelului, model ghips în spațiu prin intermediul liniei.</p>
2. Desen constructiv-tonal al detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele, (după masca lui David).	
<p>UC2. Elaborarea plastică a detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David) în desen constructiv-tonal.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ amplasarea obiectelor în spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ aplicarea noțiunilor: construirea, proporții anatomice în procesul desenării detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele; ▪ aplicarea liniei și tonului pentru a reda forma. 	<p>2.1 Principii de amplasare a obiectelor în spațiului plastic prin intermediul liniei.</p> <p>2.2 Noțiuni: construirea, proporții anatomice în procesul desenării detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele;</p> <p>2.3 Procedee de aplicare a liniei și tonului pentru redarea formei.</p>
3. Desen constructiv-tonal al măștii lui David.	
<p>UC3. Realizarea unui desen constructiv-tonal al măștii lui David.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea regulilor de amplasare compozițională în format a măștii lui David prin intermediul liniei și tonului; ▪ respectarea principiului de proporționalitate și subordonare a formei în desenul măștii lui David; ▪ realizarea desenului măștii lui David, folosind mijloacele și principiile grafice; ▪ aplicarea procedeelor de generalizare a desenului constructiv-tonal. 	<p>3.1 Reguli de amplasare compozițională în format a măștii lui David prin intermediul liniei și tonului.</p> <p>3.2 Principii de proporționalitate și subordonare a formei în desenul măștii lui David.</p> <p>3.3 Mijloace și principii grafice la realizarea desenului măștii lui David prin intermediul clarobscurului.</p> <p>3.4 Procedee de generalizare a desenului constructiv-tonal.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Desen constructiv-tonal al capitelului, model ghips.	16	2	10	4
2	Desen constructiv-tonal al detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David).	24	2	16	6
3	Desen constructiv-tonal al măștii lui David.	20	2	13	5
Total:		60	6	39	15

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru studiul individual ghidat de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale), continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru lucrul individual se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Desen constructiv-tonal al capitelului, model ghips.			
1.1 Proporțiile și plastica capitelului, model ghips. 1.2 Amplasarea în spațiu plastic a capitelului, model ghips prin intermediul liniei de diferite valori.	Crochiuri de capitelului, model ghips. Format: A4. 4 lucrări. Material: hârtie/creion.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 1-4
2. Desen constructiv-tonal al detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele, (după masca lui David).			
2.1 Proporții și construcție în realizarea crochiului ale detaliilor capului uman: ochiul (după masca lui David). 2.2 Aplicarea regulilor anatomiei plastice în realizarea crochiului detaliilor capului uman: nasul (după masca lui David).	Crochiuri ale detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David). Format: A4. 6 lucrări. Material: hârtie/creion.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 5-10
3. Desen constructiv-tonal al măștii lui David.			
3.1 Folosirea regulilor anatomiei plastice în realizarea crochiului măștii lui David. 3.2 Redarea raportului general: umbră/lumină prin intermediul clarobscurului.	Crochiuri ale măștii lui David. Format: A4. 5 lucrări. Material: hârtie/creion.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 11-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Desen constructiv-tonal al capitelului, model ghips.	Desen constructiv-tonal al capitelului, model ghips. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	10
2	Desen constructiv-tonal al detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David).	Desen constructiv-tonal al detaliilor capului uman: ochiul, nasul, buzele (după masca lui David). Format: 50*60. Material: hârtie/creion.	16
3	Desen constructiv-tonal al măștii lui David.	Desen constructiv-tonal al măștii lui David. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	13
Total:			39

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Desen constructiv-tonal**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Desen constructiv-tonal**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;

- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la sfârșitul fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modulului „**Desen constructiv-tonal**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la sfârșitul fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul disciplinei

„Desen constructiv-tonal”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- corectitudinea aplicării legităților din domeniul anatomiei plastice și a proporțiilor la desenarea detaliilor capului uman (mulaje din ghips), mulajelor din ghips;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de desen;
- expresivitatea și originalitatea desenului;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de desen; mobilier școlar cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a elevilor precedenți din fondul metodic de desen, mostre de desene tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
2.	Bamemes G., Wirzeichnen den Menschen, Wessen Volkseigener Verlag, Dresden, 1989.	Biblioteca / electronic	
3.	Gordon L., DrawingtheHumanHead, BT Batsford Ltd, London, 1996.	Biblioteca / electronic	
4.	Gordon L., The figure in action, BT Batsford Ltd, London, 1997.	Biblioteca / electronic	
5.	Bamemes G., Der nackte mensch, VEB Verlag der Kunst, Dresden, 1969.	Biblioteca / electronic	
6.	Баммес. Г., Пластическая анатомия и визуальное выражение, изд. Дитон, Москва, 2011.	Biblioteca / electronic	
7.	Баммес. Г., Изображение человека. Основы рисунка с натуры, изд. Дитон, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
8.	Ли Н., Основы учебного академического рисунка, издательство Эксмо, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
9.	Могилевцев В., Основы рисунка, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
10.	Могилевцев В., Наброски и учебный рисунок, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2011.	Biblioteca / electronic	
11.	Королёв А., Учебный рисунок. Методика преподавания, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
12.	Краморов С., Конструктивный Рисунок, издательство Академия, Омск, 2005.	Biblioteca / electronic	